

LEANDER LEISKÝ po škole

Hucul Club v Praze na Zmrzlíku vznikl před téměř 40 lety. Tehdy ho zakládal doktor Otakar Leiský a položil tak základy pro záchranu dnes populárních huculských koní. V současnosti Hucul Club vede jeho syn Leander, který tehdy ve svých jednadvaceti letech klub spoluzakládal. Podle webových stránek v něm pracuje nejen jako provozní šéf, ale také jako zootechnik, agronom, mechanizátor, řidič, bagrista, úředník, poslíček, projektant a dělník. Po škole jsme tedy tentokrát hovořili s LEANDEREM LEISKÝM.

Leader – to není obvyklé jméno. A podle řecké mytologie mladík s tímto jménem neskončil právě nejšťastněji; utopil se, když plaval za dívkou... Jak na takové jméno vaši rodiče přišli?

Narodil jsem se na začátku 50. let a otec neměl tehdejší režim v lásce. Nechtěl, abych byl Ivan nebo Vladimír, jak bylo v té době obvyklé, tak sáhl do řeckých dějin. Mimochodem, existoval i český obrozenec, Leander Čech, básník... I to byl asi důvod pro výběr tohoto jména. S jeho vnučkou Leandrou jsem se shodou okolností potkal na gymnasiu.

Jak na to reagovali učitelé?

Učitelé si celkem rychle zvykli. Ale děti mi nejdřív jméno komolily. Z počátku mi to vadilo, ale pak jsem byl rád, že ho mám, lidi si je rychle zapamatovali.

Vraťme se k huculům – čím jsou mimořádní?

Hucul je vlastně polodivoké, velmi vytrvalé zvíře, má silně vyvinuté přirozené instinkty. Ale pokud ho člověk pochopí, lze s ním dobře vyjít. Cenné je toto plemeno tím, že jde o přímého potomka tarpana, vyhynulého divokého koně evropského. Huculský kůň pochází z Karpatských hor, nazván byl patrně podle zeměpisné oblasti svého vzniku. V novodobé historii v 19. a v první polovině 20. stol. sloužili huculové nejen jako zdroj síly místním horalům, ale i v armádě Rakouska-Uherska. Na přelomu šedesátých a sedmdesátých let minulého století se však na mého otce obrátil jeden z mála příznivců huculských koní, pan dr. Hrabánek, a důrazně upozorňoval na hrozící nebezpečí – na světě v té době zbývalo jen asi 300 posledních čistokrevných huculů - to je už téměř pod hranicí pro přežití druhu. V tehdejším Československu bylo v roce 1972 nalezeno několik desítek čistokrevných huculů, další byli roztroušeně chováni v Polsku a také v Rumunsku, kde v horách žili polodivoce spolu s dalšími plemeny koní. Tam o nich příliš dobrý přehled nebyl a o čistokrevném chovu a evidenci nemohlo být řeči.

Proč se obrátil pan Dr. Hrabánek právě na vás?

Můj otec byl už tehdy známý zoolog a přírodovědec, založil organizaci TIS – Svaz pro ochranu přírody a krajiny, v rámci které jsme se pod jeho vedením zabývali ochranou i pomocí přírodě. Naše asi desetičlenná skupina mladých lidí se v té době připravovala na stráž přírody. Osud huculů nás zasáhl – a hledali jsme možnost, jak pomoci. Podařilo se založit Sdružení pro záchranu huculského koně při TISu a na okraji Prahy v osadě Zmrzlík získat stáj, tehdy zapůjčenou od místního JZD. Pro tu jsme koupili stádečko 4 starších chovných klisen a jednoho hřebce ze slovenské Muráně, kde se pomalu chov huculů rozpadl, protože tamější vedoucí odcházeli do důchodu, o huculské koně v té době nebyl zájem a jejich chov nezapadal do zemědělské politiky tehdejší vládnoucí strany. Pro nás v tom byla samozřejmě i romantika – jezdit na koních jako stráž přírody, to byla krásná představa. O chovu koní jsme vlastně nic nevěděli, učili jsme se za pochodu. Další roky byly pěkné, ale taky náročné... Naším úkolem bylo mimo jiné huculskému koni najít i nové uplatnění ve společnosti. V armádě ani v lese už příliš nadějí neměl! Důležité také bylo, že se nám podařilo okolo huculských koní rozpoutat velkou kampaň, kterou jsme na tento problém upozornili – huculové se dostali do obecného povědomí. Do té doby si většina lidí myslela, že „hucul“ je nadávka. Po vzoru Československa se začali o chov huculských koní starat například i v Polsku.

Jak velké máte v současnosti stádo?

Ve stájích na Zmrzlíku je dnes 40 koní, čtyři z toho jsou loňská hříbata a dva licencovaní plemenní hřebci vybraní do chovu. Všichni naši koně jsou zapsaní v Plemenné knize a většina je uznána jako genový zdroj ČR. Další huculové jsou v několika chovech i jinde v republice, na Slovensku, v Polsku, v menších skupinách v Rakousku... A v Rumunsku, jak jsem říkal. Celkem

Žije dnes na světě okolo 1500 kusů čistokrevných huculů, a tak se snad dá říci, že úkol zachránit toto plemeno se podařilo splnit.

Jak se díváte na módu „koníka na zahradu pro dítě“?

Zejména pro huculy je to naprosto nevhodné. Jsou to výrazně stádní zvířata, potřebují okolo sebe jedince svého druhu, potřebují být zařazena v hierarchii stáda. Zvláště nevhodné je, když např. rodiče chtějí dítěti koupit hříbě, které se ještě vlastně ani nestačilo zorientovat ve vztazích ve stádu, neprošlo koňskou školkou. Osamocení koně bývají nešťastní, nedokážou si vytvořit vztah k člověku jako psi nebo třeba některé jiné druhy zvířat. Takže – nedoporučuji to. Pokud rodiče chtějí, aby bylo dítě s koňmi, což je správné, mohou najít nějakou blízkou stáj. Aspoň se dítě naučí, jak se o koně správně starat a rodiče pak mohou ke koupi koně přistoupit již se znalostí věci. A nezapomínejme, že kůň žije 25 i 30 let!

Hucul se využívá i k hipoterapii, k terapeutickému ježdění dětí s postižením. Na to je potřeba klidných koní...

Huculové jsou nesmírně vděční koně. Za vlídné zacházení a za vytvoření dobrých podmínek k životu se odvděčují tím, že se nenechají jen tak vyvést z míry, jsou vstřícní k dětem, které na nich jedou a třeba taktak balancují na jejich hřbetu. Samozřejmě, musíme k tomu vybírat a dlouhodobě cvičit vhodné koně, valachy nebo klisny mimo období říje, a taky podle jejich charakteru. Jako člověk i každý kůň je povahově jiný...

Spolupracujete se školami?

Často k nám chodí školní třídy, aby se děti podívaly, jak koně žijí, máme pro ně připravená vyprávění přizpůsobená jejich věku, děti ze speciálních škol i jednotliví rodiče s postiženými dětmi chodí do Hucul Clubu na hipoterapii... V současnosti navíc připravujeme program, kdy nabídneme třídám možnost „adoptovat“ některého z našich koní. Pokud by nějaká třída o to měla zájem (mysleli jsme třeba na to, že by mohli sbírat papír – jestli se to ještě dneska na školách dělá) navážeme s ní dlouhodobou spolupráci, připravíme pro tuto třídu návštěvu stájí, svezení na koních i zajímavý program v přírodě... Je to do jisté míry reakce na problém, který nastal poté, kdy ministerstvo zdravotnictví zastavilo dotace a hipoterapie se pro postižené děti stává finančně nedostupnou. Zatím dodáváme finance na provoz stájí sami, ale to nejde dělat pořád.

RADMIL ŠVANCAR